

A Sociological Study of the Relationship between Family Social Support and Evasion of the Law among Residents of Sari Aged 18 to 30

Ensi Hamidi

Trainer and Faculty Member of the Department of Social Sciences, Payam Noor University, Tehran, Iran

*Elham Abbasi*¹

Assistant Professor and Faculty Member of the Department of Social Sciences, Payam Noor University, Tehran, Iran

Shahram Mollania Jelodar

Assistant Professor and Faculty Member of the Department of Social Sciences, Payam Noor University, Tehran, Iran

Received: 25 November 2023 Revised: 23 December 2023 Accepted: 30 December 2023

Abstract

Law and law-abiding behaviors are the foundation of the stability and organization of societies and the establishment of effective governance in any community. However, the abnormal phenomenon of law avoidance and violation by citizens in all societies. It is evident that evasion of the law, like any other negative phenomenon that causes harm, can impose irreparable damages on the society in the long run. The present research was conducted with the aim of studying the sociological relationship between family social support and evasion of the law among residents of Sari city who aged 18 to 30. The research method was descriptive correlational, and the entire population of citizens aged 18 to 30 in Sari, totaling 90,000 individuals, were included in the statistical population. Using the Cochran formula, a sample of 383 individuals was selected through multi-stage cluster sampling, and questionnaires on family support and evasion of the law were distributed among them. For data analysis, descriptive statistics such as frequency, means, and standard deviations were used in the descriptive statistics section. Moreover, inferential statistics such as Pearson correlation test, multiple regression analysis, and one-way analysis of variance were utilized using SPSS software. The results of the Pearson correlation indicated a significant negative correlation between family social support, family-based experiences, perceptions from the family, feelings obtained from the family, and evasion of the law among the participants. The results of the regression also showed that experiences obtained from the family had the highest beta value as the best predictor of evasion of the law among the participants. Moreover, the findings showed a significant difference in the level of family social support and evasion of the law among the participants.

Keywords: Family Social Support, Evasion of the Law , Residents

1. Corresponding author. Email: elham@pnu.ac.ir

Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0)

مطالعه جامعه‌شناختی رابطه حمایت اجتماعی خانواده و قانون‌گزیزی در بین شهروندان ۱۸ الی ۳۰ سال شهر ساری

انسی حمیدی (مربی و عضو هیئت‌علمی گروه علوم اجتماعی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران)

encihamidi@pnu.ac.ir

الهام عباسی (استادیار و عضو هیئت‌علمی گروه علوم اجتماعی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران، نویسنده مسئول)

elham@pnu.ac.ir

شهرام ملانیا جلودار (استادیار و عضو هیئت‌علمی گروه علوم اجتماعی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران)

smollania@pnu.ac.ir

چکیده

بدون تردید قانون و قانون‌گرایی، مایه قوام و دوام جوامع و سامان یافتن اداره توانمند هر جامعه است، اما این واقعیت را نمی‌توان نادیده گرفت که در اجتماع گاه شاهد وقوع پدیده ناهنجار قانون‌گزیزی و تخلف از قانون از سوی شهروندان هستیم. بدیهی است قانون‌گزیزی مانند هر پدیده منفی دیگر که خاصیت آسیب‌رسانی دارد، می‌تواند در طولانی مدت خسارات جبران‌ناپذیری بر پیکره جامعه وارد کند. پژوهش حاضر با هدف مطالعه جامعه‌شناختی رابطه حمایت اجتماعی خانواده و قانون‌گزیزی در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری انجام شد. روش تحقیق توصیفی از نوع همبستگی و جامعه آماری تمامی شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری به تعداد ۹۰۰۰۰ هزار نفر بود که براساس فرمول کوکران، ۳۸۳ نفر با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای به‌عنوان نمونه انتخاب شدند و بین آن‌ها پرسش‌نامه حمایت خانواده و قانون‌گزیزی توزیع شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش در بخش آمار توصیفی از جداول فراوانی، میانگین و انحراف استاندارد و در بخش آمار استنباطی از آزمون‌های همبستگی پیرسون و آزمون رگرسیون

نشریه علوم اجتماعی دانشگاه فردوسی مشهد، سال بیستم، شماره ۳، پاییز ۱۴۰۲، شماره پیاپی ۴۵ صص ۲۴۷-۲۷۵

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۹/۰۴ تاریخ بازنگری: ۱۴۰۲/۱۰/۰۲ تاریخ تصویب: ۱۴۰۲/۱۰/۰۹

چند متغیری و تحلیل واریانس یک‌راهه با استفاده از نرم‌افزار SPSS ۲۶ استفاده شد. نتایج حاصل از همبستگی پیرسون نشان داد، بین حمایت اجتماعی خانواده، تجارب حاصل از خانواده، ادراکات حاصل از خانواده، احساسات حاصل از خانواده با قانون‌گریزی در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری همبستگی منفی و معناداری وجود دارد. نتایج حاصل از رگرسیون نشان داد که تجارب حاصل از خانواده با بیشترین مقدار بتا به‌عنوان بهترین پیش‌بینی‌کننده قانون‌گریزی در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری است. همچنین یافته‌ها نشان داد، بین میزان برخورداری از حمایت اجتماعی خانواده و قانون‌گریزی در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری تفاوت معناداری وجود دارد.

واژگان کلیدی: حمایت اجتماعی خانواده، قانون‌گریزی، شهروندان.

۱. مقدمه

یکی از ویژگی‌های جهان سوم در زمینه‌های هنجاری و نظم‌پذیری، گریز از پذیرش عمومی قانون است. این شرایط سبب شده است که با وجود بیش از یک قرن ارتباط با آموزش‌های مدرن و فراگیر، هم در حوزه‌های حقوقی و قانونی و هم در دیگر ابعاد اجتماعی، همه شهروندان به جایگاه سازنده و مهم قانون و ضرورت پیروی از آن در همه ابعاد و بخش‌های زندگی فردی و اجتماعی، آگاهی عملی پیدا نکنند. آنچه به‌خصوص به لحاظ روان‌شناسی اجتماعی اهمیت دارد، جامعه‌پذیری ارادی و داوطلبانه قوانین از سوی افراد جامعه است. این وضعیت زمانی تحقق می‌یابد که پذیرش قانون در باورها و ایستارهای شهروندان نهادینه شود و بر حوزه رفتاری و عملکردی آن‌ها تأثیر بگذارد (میرفردی و فرجی، ۱۳۹۵، ص. ۹۴). در واقع قانون به‌عنوان یک قاعده رسمی، توسط نمایندگان رسمی و مشروع مردم وضع می‌شود که دارای ضمانت اجرایی است. قانون‌گریزی به تخطی از قانون و هنجارهای قانونی حاکم بر اجتماع اطلاق می‌شود (عشایری و نامیان، ۱۳۹۸، ص. ۳۶۰). قانون، وظیفه کنترل و نظارت بر کنش شهروندان در تعامل اجتماعی را برعهده دارد و دارای دو پایه مهم سنت و هنجار است. قانون‌ها متناسب با نظام جغرافیایی و خرده‌فرهنگ‌های

اجتماع فرق می‌کنند. گریز از قانون و تخطی از هنجارهای قانونی در اکثر فرهنگ‌ها وجود دارد و تنها تفاوت آن‌ها در کم و کیف عبور از قانون است (عشایری و نامیان، ۱۳۹۸، ص. ۳۵۹). وبر، در سال ۱۹۹۰، قانون را دستاورد قدرت توسط حاکمان برای اعمال نظارت بر شهروندان می‌داند (گاد^۱، ۲۰۱۵، ص. ۵۸).

برای حفظ نظم اجتماعی، افراد و گروه‌ها باید برای دستیابی به اهداف اجتماعی و حفظ آن به‌طور هماهنگ با هم عمل کنند (السون^۲، ۲۰۱۶، ص. ۴۸). نظم اجتماعی به شرایطی اشاره دارد که جوامع از طریق آن ثباتشان را حفظ می‌کنند و قادر می‌شوند که با محیط و فعالیت فرهنگی سازگاری داشته باشند. مردم نیز باید فعالیت‌های خود را برای دستیابی به اهداف عمومی با جامعه هماهنگ و سازگار کنند تا در زندگی اجتماعی با همدیگر به‌طور مؤثر تعامل اجتماعی داشته باشند (بانفیلد^۳، ۲۰۱۷، ص. ۸۸). حمایت اجتماعی به دو نوع اساسی ساختاری و کارکردی تقسیم می‌شود. مفهوم حمایت اجتماعی ساختاری معمولاً به جنبه‌های عینی حمایت اشاره دارد و به‌عنوان ارتباطات اجتماعی اساسی و اولیه تعریف می‌شود. نقش‌ها و دلبستگی‌ها، عضویت در سازمان‌ها، وضعیت زناشویی و سایر ویژگی‌های شبکه ارتباطی مانند تعداد افراد و همخوانی پیوندها از نشانه‌های حمایت اجتماعی ساختاری هستند. حمایت اجتماعی کارکردی جنبه کیفی ارتباطات اجتماعی است که تا حدود زیادی به پاسخ‌های مربوط به استرس برمی‌گردد. حمایت اجتماعی کارکردی شامل کارکردهای چون حمایت اطلاعاتی، ابزاری و محترم شمردن فرد، صمیمیت در ارتباطات اجتماعی، میزان دسترسی و زمان دریافت حمایت اجتماعی است (جعفرزاده داشبلان و همکاران، ۱۳۹۹، ص. ۱۷).

بدون تردید، قانون و قانون‌گرایی، مایه قوام و دوام جوامع و سامان یافتن اداره توانمند هر جامعه است. حاکمیت یافتن قانون، استواری و تقویت پیوندهای مردم و نیز مردم و حاکمان

1. Ghad
2. Elsoon
3. Banfield

جامعه را در پی دارد؛ با این همه، این واقعیت را نمی‌توان نادیده گرفت که در اجتماع گاه شاهد وقوع پدیده ناهنجار قانون‌گریزی و تخلف از قانون از سوی شهروندان هستیم. این روحیه، هم به فرد و هم به اجتماع آسیب وارد می‌کند. بدیهی است، قانون‌گریزی مانند هر پدیده منفی دیگر که خاصیت آسیب‌رسانی دارد، می‌تواند در طولانی‌مدت خسارات جبران‌ناپذیری بر پیکره جامعه وارد کند.

به گزارش ایسنا، معاون اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم دادگستری کل مازندران درباره ۱۰ اتهام نخست قضایی در مازندران در سال ۱۳۹۵ و مقایسه با سال ۱۳۹۴ گفت: توهین به اشخاص عادی با حدود ۲۷ هزار پرونده و افزایش ۱۰ درصدی، ضرب و جرح با ۲۶ هزار پرونده و ۲۸ درصد افزایش، سرقت با ۲۶ هزار پرونده و چهار درصد افزایش، تهدید با ۱۹ هزار پرونده و ۱۴ درصد افزایش، صدمه غیرعمدی بر اثر تصادف با ۱۷ هزار پرونده و دو درصد افزایش، تخریب به‌عنوان اتهام با ۱۳ هزار پرونده و ۶ درصد افزایش، خیانت در امانت با ۸ هزار پرونده و یک درصد کاهش، مزاحمت ملکی با ۶ هزار پرونده و ۶ درصد افزایش و نگهداری و مالکیت مواد مخدر با ۸ هزار پرونده و ۱۵ درصد افزایش در مقایسه با سال گذشته، در صدر جرایم اتهامی این استان بودند (<https://aftabnews.ir/fa/news>).

با توجه به مباحث ذکر شده و اینکه محقق در جامعه‌ای که زندگی می‌کند، موارد بسیاری از قانون‌گریزی و ارتباط آن با خانواده‌های مختلف را درک کرده است، ولی این مورد را نتوانسته بود به‌بوته آزمایش و تحقیق بگذارد، در تحقیق حاضر در پی پاسخ‌گویی به این سؤال است: آیا حمایت اجتماعی خانواده با قانون‌گریزی در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری در ارتباط است؟ هدف پژوهش حاضر، شناسایی رابطه بین متغیر حمایت اجتماعی خانواده و سه مولفه آن (تجارب، ادراکات و احساسات حاصل از خانواده) با قانون‌گریزی در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری است.

پژوهش حاضر در پی دستیابی به پاسخ این سؤالات است:

- سؤال اصلی تحقیق: آیا بین حمایت اجتماعی خانواده و قانون‌گریزی در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری رابطه وجود دارد؟
۱. آیا بین تجارب حاصل از خانواده و قانون‌گریزی در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری رابطه وجود دارد؟
 ۲. آیا بین ادراکات حاصل از خانواده و قانون‌گریزی در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری رابطه وجود دارد؟
 ۳. آیا بین احساسات حاصل از خانواده و قانون‌گریزی در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری رابطه وجود دارد؟

۲. مبانی نظری تحقیق

۲.۱. پیشینه تحقیق

در خصوص قانون‌گریزی در جامعه و تأثیر علل اجتماعی و فرهنگی، محققان زیادی پژوهش کردند؛ از جمله حیدرنژاد و همکاران (۱۴۰۰)، جعفرزاده داشبلاغ و همکاران (۱۳۹۹)، بیگلر و غلامی فشارکی (۱۳۹۹)، عشایری و نامیان (۱۳۹۸)، میرفردی و فرجی (۱۳۹۵)، جباری‌فر و حیدریه‌زاده (۱۳۹۴)، چنانی و همکاران (۱۳۹۴) اصغرزاده و شایگان (۱۳۹۴)، حبیب‌زاده و همکاران (۱۳۹۳)، کورت و هابکر^۱ (۲۰۲۱) لیوکینگ و شانگ^۲ و همکاران (۲۰۱۸)، بوسنا^۳ و همکاران (۲۰۱۶)، مور و ریکر^۴ (۲۰۱۶)، پرات^۵ (۲۰۱۶)، کودزی^۶ و همکاران (۲۰۱۵)، تاکاگی^۷ و همکاران (۲۰۱۵)، زوت وله-تروان^۸ و همکاران (۲۰۱۴) و احمدنیا چنیجانی و همکاران (۱۳۹۲). این محققان نشان دادند که قانون‌گریزی

-
1. Kurt & Habker
 2. Liuking & Shang
 3. Bosna
 4. Moore & Reeker
 5. Pratt
 6. Kodzi
 7. Takaki
 8. Zoot vale Tarwan

تحت تأثیر عوامل مختلفی قرار می‌گیرد؛ از جمله ضعف قوانین، به‌روز نبودن قوانین، نبود ضمانت اجرایی، قوانین ضعیف، نقش خانواده در قانون‌گریزی از قوانین، زمینه‌های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، سیاسی، دینی، میزان مشارکت اجتماعی و میزان کنترل اجتماعی بر قانون‌گریزی، نقش طبقه بر قانون‌گریزی، نقش سرمایه اجتماعی بر قانون‌گریزی و نقش حمایت اجتماعی بر قانون‌گریزی.

۲.۲. چارچوب نظری تحقیق

زمانی که عده‌ای هنجارهای رسمی جامعه را نادیده بگیرند، با وضعیت قانون‌گریزی روبه‌رو هستیم. قانون‌گریز کسی است که با رفتار آگاهانه و از روی عمد، قوانین رسمی جامعه را نادیده می‌گیرد. قانون‌گریزی رفتاری است که از مخالفت با قوانین رسمی جامعه انجام می‌گیرد. قانون‌گریز کسی است که با رفتار خود به‌صورت آگاهانه و به‌عمد، قوانین رسمی جامعه را نادیده می‌گیرد (فیروزجائیان، ۱۳۹۰). با توجه به اینکه همه افراد جامعه در طول زندگی خود از چند قاعده رسمی تخطی می‌کنند و کسانی هم هستند که همیشه قوانین را نادیده می‌گیرند، قانون‌گریزی طیفی از رفتار است که از قانون‌گریزی دائمی خشن و شدید (مثل سرقت و قتل) تا قانون‌گریزی گهگاهی غیرخشن و ضعیف (مثل ندادن مالیات، عبور از چراغ قرمز و غیره) را در بر می‌گیرد. به قانون‌گریزی نوع اول، قانون‌گریزی سخت و به قانون‌گریزی نوع دوم، قانون‌گریزی نرم می‌گوییم. مسلم است که افراد کمتری در هر جامعه مرتکب قانون‌گریزی از نوع اول می‌شوند؛ درحالی‌که همه افراد جامعه به‌نوعی مرتکب قانون‌گریزی از نوع دوم می‌شوند؛ بر این اساس، قانون‌گریزی را براساس ویژگی‌ها و شدت آن می‌توان به دو نوع متفاوت سخت و نرم تقسیم کرد (علی‌بابایی و فیروزجائیان، ۱۳۸۸).

قانون‌گرایی یعنی حفظ و اجرای قوانین به‌طور عادلانه و رعایت حقوق همه افراد. براساس این تعریف، منظور از قانون‌گرایی، انجام امور محول‌شده از سوی سازمان به بهترین نحو در چارچوب قوانین و مقررات دولتی و سازمانی به‌منظور دستیابی به اهداف سازمان و جلب رضایت مردم است؛ بر این اساس، جامعه‌ای قانون‌گرا است که

در آن قوانین رعایت شود و همه مردم در برابر اجرای قوانین مساوی و رهبران آن قانون‌پذیرترین انسان‌ها باشند. به زعم برخی از صاحب‌نظران، قانون‌گرایی و قانون‌پذیری در جامعه به‌منزله پذیرش منطق قانون است؛ بدین ترتیب که هرف عالیتی بتواند به شکل قانونی صورت پذیرد؛ این امر مستلزم آن است که افراد جامعه در هر مقطع از پویایی و تحرک جامعه و تناسب آن، قانون‌مدار و قانون‌پذیر باشند و رفتارشان جلوه کامل آن باشد (اسچافر^۱، ۲۰۱۷).

بنابراین محور استحکام و انجام هر جامعه‌ای، توجه به قانون و رعایت آن است؛ از این رو وظیفه دولت‌ها در برقراری عدالت اجتماعی، حاکمیت بخشیدن به قوانین است. چنانچه حکومت در اجرای صحیح قوانین و برقراری نظم قاطعانه عمل نکند، امنیت جامعه به خطر می‌افتد و سرانجام، متلاشی شدن جامعه سیاسی را در پی خواهد داشت. وجود قوانین منطبق با روح و سرشت نظام سیاسی و موافق با موازین دینی و یافته‌های فرهنگی که دربرگیرنده حقوق فرد و جامعه باشد، به شرطی که از سوی شهروندان رعایت شود، از اصول مسلم نیک‌بختی و سعادت انسانها در جوامع مدنی و کمال مطلوب است. در جامعه‌ای که قانون‌گرایی و قانون‌گذاری روند صحیح نداشته باشد یا قانون فاقد محتوای عقلانی باشد، می‌توان گفت که در آن جامعه قانون وجود ندارد و در این صورت، انتظار داشتن از مردم درباره گرایش به اجرای قانون، فاقد وجه منطقی است. اولویت‌دادن به مصالح فردی و گروهی در مقابل مصلحت آحاد جامعه در عرصه قانون‌گذاری و اجرا، بی‌اعتمادی به نظم و انضباط اجتماعی و قانون‌گریزی را در پی خواهد داشت (بیاتی، ۱۳۹۶).

تزلزل، ناراحتی، اغتشاش و بی‌اطمینانی، مهم‌ترین شاخص‌های قانون‌گریزی افراد است و در این مواقع هرج و مرج در جامعه پدید می‌آید، ولی اگر مردم و مسئولان قانون‌گرا باشند، از لحاظ شخصیت عاطفی نیز دانا و مستعد هستند و هر مشکلی را از سر راه رشد و ترقی

خود برخواهند داشت. افراد جامعه قانون‌گرا به هم عشق می‌ورزند و همدیگر را دوست دارند و هرکسی ضرر دیگری را ضرر خود و منافع دیگری را منافع خود می‌داند. در این‌باره باید گفت که توجه به قانون و قانون‌گرایی، مهم‌ترین عامل بازدارنده تفرقه در جامعه است. گاهی بهره‌گیری از واژه قانون‌گرایی مفهوم جامعه مدنی غربی را تداعی می‌کند؛ درحالی‌که یکی از ویژگی‌های جامعه اسلامی حاکمیت قانون است و جامعه مدنی اسلامی که ریشه در مدینه‌النبی دارد، با جامعه مدنی غربی که ریشه در یونان و روم دارد، تفاوت ماهوی دارد (تیبوت و والکر^۱، ۲۰۱۹).

قانون‌گریزی به‌عنوان یک رفتار نابهنجار اجتماعی، معضل بنیادین بسیاری از جوامع کنونی است. گریز از قانون و نادیده گرفتن حرمت آن، ریشه در عوامل بسیار دارد و این عوامل ممکن است از کشوری به کشور دیگر متفاوت باشد. متأسفانه این آسیب اجتماعی گریبان‌گیر کشور ما نیز شده است و همه‌ساله برخی از ارقام بودجه کشور صرف مقابله با این پدیده نابهنجار می‌شود؛ البته پیشگیری از وقوع چنین پدیده‌های به مراتب بهتر و حتی کم‌هزینه‌تر از مقابله با متخلفان و قانون‌شکنان است، اما باید توجه داشت که پیشگیری منوط به شناخت و ریشه‌یابی عوامل بروز قانون‌گریزی است (تیلر^۲، ۲۰۱۸).

جامعه امروز ایران به دلایل بسیار گرفتار نوعی بیماری است که در بیان جامعه‌شناسانه از آن با عنوان بی‌هنجاری یاد می‌شود. این بیماری که به دنبال وقوع تحولات ناگهانی در جوامع پدید می‌آید، تحت‌تأثیر چند عامل دیگر مثل جوان بودن ساخت سنی جمعیت ایران، بسط ارتباطات و گسترش تماس فرهنگی با جوامع دیگر و برخی تحولات اقتصادی-اجتماعی حاد در جامعه ما تشدید شده است. یکی از آثار و عوارض آشکار شیوع بی‌هنجاری در جامعه، قانون‌گریزی و نظم‌ستیزی است که در جامعه امروز ما به شکل گسترده ظاهر شده است (اسچافر، ۲۰۱۷).

1. Thibaut & Walker
2. Tyler

حمایت اجتماعی یکی از مهم‌ترین شکل‌های روابط اجتماعی است و برخورداری از آن و ادراک و تصور آن، همچنین نیاز به آن با توجه به سن، جنس، شخصیت و حتی فرهنگ می‌تواند متفاوت باشد. از طرف دیگر در هر مرحله از زندگی نیز ممکن است جنبه‌هایی از حمایت، اهمیت پیدا کنند و در مقایسه با جنبه‌های دیگر آن، اثرات بیشتری داشته باشند. در دوران نوزادی و کودکی، حمایت خانوادگی از اهمیت زیادی برخوردار است و در مقایسه با سایر منابع حمایتی، نقش مهم‌تری در حفظ امنیت جسمانی و روانی بازی می‌کند (برکتی، ۱۳۹۳). همراه با تحولات رشدی، نیاز به حمایت اجتماعی نیز تحول پیدا می‌کند و به تدریج شکل‌های پیچیده‌تری به خود می‌گیرد، ولی در هیچ برهه‌ای از زندگی، این نیاز اهمیت خود را از دست نمی‌دهد. اثر حمایت اجتماعی، بیشتر در موقعیت‌هایی نمایان می‌شود که آدمی در مقابل حوادث استرس‌زا قرار می‌گیرد (امیرخانلو، ۱۳۹۶).

حمایت اجتماعی، احساس تعلق داشتن، پذیرفته شدن و مورد عشق و محبت قرار گرفتن است. در واقع حمایت اجتماعی برای هر فردی ارتباطی امن به وجود می‌آورد که احساس محبت و نزدیکی از ویژگی‌های اصلی این ارتباط است و همچنین کمک دوجانبه‌ای است که موجب خلق تصور مثبت از خود، پذیرش خویش، احساس عشق و ارزشمندی می‌شود و تمام اینها فرصت خودشکوفایی و رشد می‌دهند (حسینی حاجی‌بکنده، ۱۳۹۰).

از نظر ساراسون و دیگران، حمایت اجتماعی به‌عنوان میزان برخورداری از محبت، همراهی و توجه اعضای خانواده، دوستان و سایر افراد تعریف شده است. برخی، حمایت‌های اجتماعی را واقعیت اجتماعی و برخی آن را ناشی از ادراک فرد می‌دانند. حمایت واقعی عبارت از نوع و فراوانی تعاملات حمایتی خاص است که فرد در روابط اجتماعی در قالب آن‌ها کمک‌های ابزاری، عاطفی و اطلاعاتی را از دیگران دریافت می‌کند. افراد براساس روابط اجتماعی و نوع پیوندهایی که دارند، از منابع حمایتی برای برطرف کردن نیازهای‌شان استفاده می‌کنند؛ به طوری که هر اندازه روابط اجتماعی گسترده‌تر باشد، میزان دسترسی به منابع حمایتی را بیشتر می‌کند و احتمالاً این منابع حمایت اجتماعی

می‌تواند حوادث منفی زندگی را کاهش دهد و به‌مثابه چتر دفاعی در مقابل عوامل استرس‌زای زندگی اجتماعی عمل می‌کند (لانگیل^۱، ۲۰۱۸).

از نظر دورکیم، قواعد اخلاقی که با عنوان قانون از آن نام می‌برد، دو جنبه دارد: نخستین ویژگی قاعده اخلاقی، تکلیفی بودن آن است، اما پندار تکلیفی بودن مفهوم اخلاق را کامل نمی‌کند. ممکن نیست عملی را بدون توجه به محتوای آن انجام دهیم، صرفاً به این دلیل که به ما دستور داده شده است. برای اینکه کاری انجام دهیم، باید تاحدی با احساسات ما همخوانی داشته و برای ما به‌نوعی مطلوب باشد؛ پس اجبار یا تکلیف تنها یکی از جنبه‌های اخلاق را بیان می‌کند و دلپذیری (مطلوبیت) خصلت دیگری است که بنیانی‌بودن آن کمتر از خصلت نخست نیست (اسچافر، ۲۰۱۷).

در آنومی این دو عنصر اخلاق آسیب می‌بیند و موجب می‌شود تا فرد التزام خود را به قانون از دست دهد؛ از این رو: آنومی وضعیتی است که در آن قواعد اجتماعی برای افراد الزام‌آور نیست و برای آن‌ها مطلوبیت ندارد؛ بنابراین آنومی مترادف با فساد و انحراف اخلاقی است. در وضعیت آنومی اجتماعی، قواعد اجتماعی که می‌تواند قوانین عرفی یا قوانین رسمی جامعه باشد، مطلوبیتی برای فرد ندارد؛ از این رو از نظر دورکیم تحت تأثیر عوامل زمینه‌ساز شرایط آنومیک^۲، در بعضی از مواقع ممکن است گسستگی‌هایی میان قوانین و رفتار متداول اخلاقی وجود داشته باشد؛ مانند موردی که در آن قانون به‌طور مداوم نادیده گرفته می‌شود. چنین موقعی، گذارا است و اگر تغییرات رفتار اجتماعی مدنظر، پایدار و عادی شود، نظام حقوقی به‌فوریت برای انطباق آن با صورت‌های اخلاقی تازه متحول‌شده تجدید سازمان خواهد یافت. به نظر او، همه قوانین با تضمین

1. Langil

2. Durkheim

همراه هستند. تضمین‌ها سرشت اجباری قواعد اخلاقی را نشان می‌دهند. در اسلام نیز برآیند اجرای قانون، عدالت است؛ چراکه از قانون انتظار می‌رود عدالت را برقرار کند؛ از این‌رو وضع قانون و ویژگی قانون‌گذار را مشخص می‌کند. قانون عادلانه آن است که براساس عقل و منطق با نیازهای واقعی انسان باشد، نه براساس منافع و هواهای شخصی و نیز از همه حیث متقارن باشد؛ یعنی فایده و ضرر قانون برای همه یکسان باشد و اجرای آن منوط به فردی خاص نباشد (فیروزجاییان و هاشمی، ۱۳۹۵).

چارچوب نظری تحقیق برگرفته‌شده از نظریه کنترل، پیوند اجتماعی و رویکرد کج‌رفتاری است که می‌تواند مؤلفه‌های حمایت اجتماعی خانواده، تجربیات و ادراکات حاصل از خانواده را تحلیل و تبیین کنند.

برای اندازه‌گیری ارزش هنجاری همکاری درون خانواده، کلمن کیفیت تعاملات والدین و بچه‌ها را اندازه‌گیری می‌کند. شاخصی که کلمن استفاده می‌کند، نه مخصوص اندازه‌گیری تقریبی هنجارهای اعتماد و روابط متقابل درون خانواده است؛ بلکه فراوانی بحث با والدین درباره موضوعات شخصی است (ویتنر، ۲۰۰۰، ص. ۷). تراوس هرشی، مدعی است که پیوند میان فرد و جامعه مهم‌ترین علت هم‌نوایی و عامل اصلی کنترل رفتارهای فرد است و ضعف این پیوند و نبود آن موجب اصلی کج‌رفتاری است (صدیق سروستانی، ۱۳۹۰، ص. ۵۲). هرشی چهار جزء اصلی پیوند شخص با جامعه را که مانع کج‌رفتاری می‌شود، بیان می‌کند: ۱. «تعلق خاطر» افراد به جامعه، ۲. «تعهد» آنان به امور متداول و زندگی روزمره هم‌نوا با هنجارهای اجتماعی، ۳. «درگیر شدن» آن‌ها در فعالیت‌های مختلف زندگی و ۴. «اعتقاد» به نظام‌های هنجاری جامعه از یک سو و هم‌نوایی آنان با هنجارهای اجتماعی از سوی دیگر، رابطه مستقیم دارد و با احتمال کج‌رفتاری آنان رابطه معکوس وجود دارد (صدیق سروستانی، ۱۳۹۰، ص. ۵۳).

فرض اصلی رویکرد کج رفتاری این است که گرایش به کج رفتاری در جامعه و در متن گروه اولیه آموخته می شود. علت آن به طور کلی، جامعه پذیری نامناسب است. شرایط زمینه ساز آن فرصت های مسدود شده، فشار، دسترسی به شیوه های نابهنجار تخلیه هیجان و الگوهای نقش انحرافی است. پیامدهای آن گاهی به سود جامعه است و راه حل هایش در توزیع مجدد دسترسی به فرصت ها و افزایش روابط نخستین با الگوهای نقش مشروع و کاهش (حتی اگر از بین بردن مقدور نباشد) فرصت ها و تماس با الگوهای نقش کج رو است (رایبگتن و واینبرگ، ۱۳۸۳، ص. ۱۰۵).

نقش اختلاف خانودگی در ارتکاب جرم را می توان از سه دیدگاه بررسی کرد: کنترل اجتماعی، یادگیری اجتماعی و دیدگاه تضاد. نظریه کنترل اجتماعی به سازوکارهایی اشاره دارد که جامعه به وسیله آن تسلط خود را بر افراد اعمال می کند و آن ها را وامی دارد که با ارزش ها و هنجارهای جامعه هم نوا شوند (کوزر و روزنبرگ، ۱۳۸۳، ص. ۱۰۷).

نظریه پردازان یادگیری اجتماعی معتقدند که جرم همانند دیگر رفتارها در اثر یادگیری هنجارها، ارزش ها و رفتارهای مرتبط با فعالیت مجرمانه آموخته می شود. این افراد بر تأثیر متقابل بین رفتار و محیط تأکید دارند و بر الگوهایی از رفتار متمرکز می شوند که فرد آن ها را برای کنار آمدن با محیط در خود پرورش می دهد؛ الگوهایی که از طریق تجربه مستقیم پاسخ های محیط به فرد یا مشاهده پاسخ های دیگران کسب می شود. در این دیدگاه، فرض بر این است که بچه ها رفتارهای مختلف را از طریق مشاهده مستقیم و تقلید رفتارهایی که دیده اند، یاد می گیرند. بچه هایی که بدر رفتاری را تجربه کرده اند یا تماشاگر خشونت بوده اند، آمادگی بیشتری برای تقلید این رفتارها دارند. بچه هایی که در خانواده های عاری از خشونت و بدر رفتاری بزرگ شده اند، احتمال کمتری دارد که در دوره های نوجوانی و بزرگسالی به خشونت روی آورند؛ برعکس، بچه هایی که تحت سلطه زورگویانه والدین بودند یا در خانواده هایی بزرگ شدند که در آن خشونت زیاد بوده است، احتمال بیشتری دارد که

رفتارهای پرخاشگرانه و خشونت‌آمیز از خود نشان دهند (لاوید^۱ و همکاران، ۲۰۰۲، ص. ۳۷۶).

۳. روش تحقیق

روش تحقیق اسناد و پیمایشی و از نوع توصیفی و تبیینی بود. با استفاده از روش اسنادی، ابعاد مفهومی و نظری موضوع بررسی شده است.

پیمایش به معنی تکنیک خاصی در گردآوری اطلاعات نیست. هرچند در آن عمدتاً از پرسش‌نامه استفاده می‌شود، فنون دیگری از قبیل مصاحبه عمیق و ساختمند، تحلیل محتوا، مطالعات طولی و جز این‌ها به کار می‌رود. ویژگی‌های بارز پیمایش عبارت‌اند: از شیوه گردآوری داده‌ها و روش تحلیل آن‌ها (دواس، ۱۳۹۴، ص. ۱۳).

جامعه (آماری) عبارت است از مجموعه کامل اندازه‌های ممکن یا اطلاعات ثبت‌شده از یک صفت کیفی درمورد گردآورده کامل واحدها که می‌خواهیم استنباط‌هایی راجع به آن انجام دهیم. جامعه آماج تحقیق است و منظور از عمل گردآوردن داده‌ها، استخراج نتایج درباره جامعه است؛ به بیان ساده‌تر، در هر بررسی آماری، مجموعه عناصر مدنظر را جامعه می‌نامند؛ یعنی جامعه، مجموعه تمام مشاهدات ممکن است که می‌توانند با تکرار یک آزمایش حاصل شوند. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری در سال ۱۴۰۰ به تعداد ۹۰۰۰۰ بود که براساس فرمول کوکران، ۳۸۳ نفر از شهروندان به‌عنوان حجم نمونه انتخاب شدند.

$$n = \frac{90000 * (1.96)^2 * 0.5 * 0.5}{90000 * (0.05)^2 + (1.96)^2 * (0.5) * (0.5)} = 383$$

۴. تعاریف مفهومی و عملیاتی متغیرها

الف. متغیر وابسته

۱. قانون‌گریزی: قانون‌گریزی رفتاری است که از مخالفت با قوانین رسمی جامعه انجام می‌گیرد و قانون‌گریز کسی است که با رفتار خود به صورت آگاهانه و به‌عمد، قوانین رسمی جامعه را نادیده می‌گیرد؛ به تعبیری دیگر، قانون‌گریزی وضعیتی است که در آن شهروندان حاضر نیستند از قوانین تبعیت کنند و تلاش می‌کنند به روش‌های مختلف، قانون را «دور» بزنند. قانون‌گریزی در شرایط آنومیک یا نابهنجاری جامعه، بیشتر می‌شود و می‌تواند خطری برای نظم اجتماعی کلان در جامعه باشد (فیروزجاییان، ۱۳۹۰).

برای سنجش متغیر از پرسش‌نامه قانون‌گریزی ساخته علی‌بابایی و همکاران (۱۳۸۸) استفاده شد که دارای ۱۹ سؤال است. این پرسش‌نامه بر درجه‌بندی پنج‌گانه لیکرت از کاملاً مخالفم نمره ۱، مخالفم نمره ۲، بی‌نظرم نمره ۳، موافقم نمره ۴ و کاملاً موافقم نمره ۵ صورت‌بندی شده است. سؤالات معکوس این پرسش‌نامه عبارت‌اند از: ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۵ و ۱۷ که به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شوند. برای محاسبه امتیاز کسب‌شده، نمره تک‌تک گویه‌ها با هم جمع می‌شود. حداقل و حداکثر امتیاز این پرسش‌نامه ۱۹ و ۹۵ است. هرچه امتیاز حاصل‌شده از این پرسش‌نامه بیشتر باشد، نشان‌دهنده میزان بیشتر قانون‌گریزی خواهد بود و برعکس.

ب. متغیر مستقل

حمایت اجتماعی: حمایت اجتماعی احساس تعلق داشتن، پذیرفته شدن و مورد عشق و محبت قرار گرفتن است. در واقع حمایت اجتماعی برای هر فرد ارتباطی امن به وجود می‌آورد که احساس محبت و نزدیکی از ویژگی‌های اصلی این ارتباط است. همچنین کمکی دوجانبه است که موجب خلق تصور مثبت از خود، پذیرش خویشتن، احساس عشق و ارزشمندی می‌شود و تمام این‌ها فرصت خودشکوفایی و رشد می‌دهند (حسینی

حاجی‌بکنده، ۱۳۹۰). حمایت اجتماعی دارای سه مؤلفه است که در ادامه به آن پرداخته شده است.

۱. تجارب حاصل از خانواده: به تجارب متفاوتی که فرد از خانواده‌ای که از بدو تولد در آن رشد و نمو یافته است و می‌تواند کسب کند، اشاره دارد؛ تجاربی مانند میزان در دسترس بودن و کیفیت روابط با افرادی خانواده که منابع حمایتی را در مواقع نیاز برای او فراهم می‌کنند. افرادی که حمایت‌های خدماتی و عینی فراهم از اعضای خانواده خود دریافت می‌کنند، تجربه مورد توجه بودن، دوست داشته شدن، عزت نفس و ارزشمند بودن را دریافت می‌کنند که همگی به تجارب حاصل از خانواده اشاره دارند (رستمی و احمدنیا، ۱۳۹۰).

۲. ادراکات حاصل از خانواده: در این نوع از ادراک فرد درک می‌کند که اعضای خانواده او را دوست دارند و برایش ارزش قائل‌اند و آماده‌اند تا در صورت لزوم به او کمک کنند و پشتیبان عاطفی او باشند؛ بنابراین چنین افرادی رفتارهای اجتماعی مطلوب بیشتری از خود بروز می‌دهند (امین، ۱۳۹۲).

۳. احساسات حاصل از خانواده: احساسات حاصل از خانواده بر مبنای چندین متغیر همچون رفتارهای فرزندپروری خاص و نیز زمان، مقدار و انواع هیجانات ابراز شده توسط اعضای خانواده مشخص می‌شود. از سوی دیگر، بسیاری از ناراحتی‌های روانی افراد در اثر رفتارها، احساسات و برخوردهای نامناسب والدین به وجود می‌آید. درواقع الگوها و رفتارهای نادرست والدین، شناخت فرد را تحت تأثیر قرار می‌دهد و بر عقاید و باورهای فرد درباره خود و دیگران اثر می‌گذارد (استرینگ، ۲۰۱۶).

برای سنجش این متغیر از پرسش‌نامه حمایت اجتماعی خانواده که دارای ۲۰ سؤال است، استفاده شد. این پرسش‌نامه شامل عبارات مربوط به تجارب، ادراکات و احساساتی است که اکثر مردم با خانواده خود پیدا می‌کنند و دارای سه مؤلفه تجارب حاصل از خانواده شامل سؤالات با ۷ سؤال و ادراک حاصل از خانواده با ۷ سؤال و احساسات حاصل از خانواده با ۶

سؤال است. دامنه نمره کل سؤالات بین صفر تا ۲۰ است. نمره بیشتر، به منزله حمایت اجتماعی بیشتر از نظر پاسخ دهندگان است.

جدول ۱. نتایج آزمون آلفای کرونباخ برای ابزار سنجش متغیر مستقل حمایت اجتماعی (با سه مولفه اش) و متغیر وابسته قانون‌گزینی

متغیر	تعداد گویه	میانگین	انحراف معیار	ضریب آلفای کرونباخ
حمایت اجتماعی خانواده	۲۰	۱۲/۳۱	۳/۴۲	۰/۷۲۱
تجارب حاصل از خانواده	۷ سؤال	۳/۸۹	۱/۲۴	۰/۷۴۳
ادراکات حاصل از خانواده	۷ سؤال	۴/۳۰	۱/۱۶	۰/۷۳۹
احساسات حاصل از خانواده	۶ سؤال	۴/۱۱	۱/۳۶	۰/۷۸۲
قانون‌گزینی	۱۹	۶۶/۹۱	۶/۶۲	۰/۸۳۱

جدول ۱ نشان‌دهنده آلفای تأییدشده و قابل قبول همه متغیرهای تحقیق است که از حداقل آلفا (۰/۷) بیشتر است.

فرضیات تحقیق عبارت‌اند از:

فرضیه اصلی

بین حمایت اجتماعی خانواده و قانون‌گزینی در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری رابطه وجود دارد.

فرضیه‌های فرعی

۱. بین تجارب حاصل از خانواده و قانون‌گزینی در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری رابطه وجود دارد.

۲. بین ادراکات حاصل از خانواده و قانون‌گزینی در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری رابطه وجود دارد.

۳. بین احساسات حاصل از خانواده و قانون‌گریزی در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری رابطه وجود دارد.

۵. یافته‌های تحقیق

۵. ۱. یافته‌های توصیفی

جدول ۲. اطلاعات جمعیت‌شناختی

متغیر	مجموعه	فراوانی	درصد فراوانی
سن	۲۰ سال	۱۳	۳/۴
	۲۱ سال	۹۳	۲۴/۳
	۲۲ سال	۶۳	۱۶/۴
	۲۳ سال	۱۳۰	۳۲/۹
	۲۴ سال	۳۰	۷/۸
	۲۵ سال	۵۴	۱۴/۱
جنسیت	دختر	۱۳۵	۳۵/۲
	پسر	۲۴۸	۶۴/۸
تعداد کل	-	۳۸۳	۱۰۰

در جدول ۲ اطلاعات جمعیت پاسخگویان در شاخص سن و جنسیت نشان ذکر شده است. نتایج نشان می‌دهد که پسران (۶۴/۸ درصد) و گروه سنی ۲۳ سال (۳۲/۹ درصد) اکثر پاسخ‌گویان را تشکیل می‌دهند.

تجزیه و تحلیل توصیفی داده‌ها شامل میانگین، انحراف استاندارد، حداقل و حداکثر داده‌های به‌دست آمده از پرسش‌نامه‌ها، به تفکیک خرده‌مقیاس‌های آن‌ها می‌شود.

جدول ۳. آمارهای توصیفی خرده‌مقیاس‌های متغیر قانون‌گزینی

متغیر	حداقل آماره	حداکثر آماره	میانگین	انحراف استاندارد
	آماره	آماره	آماره	آماره
قانون‌گزینی	۴۶	۸۳	۶۶/۹۱	۶/۶۲

با توجه به جدول ۳، داده‌های توصیفی متغیر قانون‌گزینی با میانگین ۶۶/۹۱ و انحراف استاندارد ۶/۶۲ است.

جدول ۴. آمارهای توصیفی خرده‌مقیاس‌های متغیر حمایت اجتماعی خانواده

متغیر	حداقل آماره	حداکثر آماره	میانگین	انحراف استاندارد
	آماره	آماره	آماره	آماره
تجارب حاصل از خانواده	۱	۶	۳/۸۹	۱/۲۴
ادراکات حاصل از خانواده	۱	۶	۴/۳۰	۱/۱۶
احساسات حاصل از خانواده	۰	۶	۴/۱۱	۱/۳۶
حمایت اجتماعی خانواده	۳	۱۸	۱۲/۳۱	۳/۴۲

جدول ۴، داده‌های توصیفی حاصل از میانگین و انحراف استاندارد خرده‌مقیاس‌های متغیر حمایت اجتماعی خانواده را نشان می‌دهد. مقدار میانگین ادراکات حاصل از خانواده بیشتر از میانگین سایر مؤلفه‌های حمایت اجتماعی خانواده است.

جدول ۵. نتایج آزمون همبستگی پیرسون بین حمایت اجتماعی خانواده و سه مؤلفه‌اش با متغیر وابسته

(قانون‌گزینی)

تعداد کل پاسخگویان	سطح معناداری	ضریب پیرسون	متغیر وابسته
			متغیرهای مستقل
۳۸۳	۰/۰۰۰	-۰,۲۸	تجارب حاصل از خانواده
۳۸۳	۰/۰۰۰	-۰,۲۲	ادراکات حاصل از خانواده

تعداد کل پاسخگویان	سطح معناداری	ضریب پیرسون	متغیر وابسته
			متغیرهای مستقل
۳۸۳	۰/۰۰۰	-۰,۱۹	احساسات حاصل از خانواده
۳۸۳	۰/۰۰۰	-۰,۲۶	حمایت اجتماعی خانواده

جدول ۵، نشان‌دهنده نتایج روابط همبستگی بین متغیر اصلی تحقیق (حمایت اجتماعی خانواده) و سه مؤلفه آن (تجارب حاصل از خانواده، ادراکات حاصل از خانواده و احساسات حاصل از خانواده) با متغیر وابسته تحقیق (قانون‌گریزی) است. متغیر اصلی تحقیق و هر سه مؤلفه‌اش رابطه معناداری را در سطح ضعیف با متغیر وابسته تحقیق داشتند. باید در نظر داشت که ضریب همبستگی متغیر اصلی تحقیق یعنی حمایت اجتماعی خانواده با جمع هر سه مؤلفه‌اش است؛ بنابراین ضرایب هر سه مؤلفه وقتی جمع شدند، ضریب کل به دست آمد که از ضریب همبستگی تجارب حاصل از خانواده، کمتر است.

۲.۵. یافته‌های استنباطی

بررسی فرضیه اصلی: بین حمایت اجتماعی خانواده و قانون‌گریزی در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری رابطه وجود دارد.

نتایج به دست آمده از تحلیل فرضیه اصلی که به بررسی حمایت اجتماعی خانواده و قانون‌گریزی در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری پرداخته بود، نشان داد با توجه به ضریب اطمینان ۹۵ درصد و سطح معناداری آزمون ضریب همبستگی پیرسون که از مقدار پیش فرض (۰/۰۵) کمتر است، فرض صفر (نبود رابطه بین حمایت اجتماعی خانواده و قانون‌گریزی در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری) رد می‌شود؛ از این رو فرض مقابل (وجود رابطه بین حمایت اجتماعی خانواده و قانون‌گریزی در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری) پذیرفته می‌شود؛ به عبارت دیگر، می‌توان چنین نتیجه گرفت که بین حمایت اجتماعی خانواده و قانون‌گریزی در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری رابطه معناداری وجود دارد. به طور مشخص، بین حمایت اجتماعی خانواده با قانون‌گریزی (۰/۲۶-) در بین

شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری همبستگی منفی و معناداری وجود دارد که نشان‌دهنده نقش معکوس حمایت اجتماعی خانواده در قانون‌گریزی در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری است. این یافته با پژوهش‌های جباری‌فر و حیدریه‌زاده (۱۳۹۴) و حبیب‌زاده و همکاران (۱۳۹۳) همسوست.

در تبیین این یافته پژوهش باید گفت، حمایت اجتماعی به دو نوع اساسی ساختاری و کارکردی تقسیم می‌شود. مفهوم حمایت اجتماعی ساختاری معمولاً به جنبه‌های عینی حمایت اشاره دارد و به‌عنوان ارتباطات اجتماعی اساسی و اولیه تعریف می‌شود. نقش‌ها و دلبستگی‌ها، عضویت در سازمان‌ها، وضعیت زناشویی و سایر ویژگی‌های شبکه ارتباطی مانند تعداد افراد و همخوانی پیوندها از نشانه‌های حمایت اجتماعی ساختاری هستند. حمایت اجتماعی کارکردی جنبه کیفی ارتباطات اجتماعی است که تا حدود زیادی به پاسخ‌های مربوط به استرس برمی‌گردد. حمایت اجتماعی کارکردی شامل کارکردهایی چون حمایت اطلاعاتی، ابزاری و محترم شمردن فرد، صمیمیت در ارتباطات اجتماعی، میزان دسترسی و زمان دریافت حمایت اجتماعی است (جعفرزاده داشبلان و همکاران، ۱۳۹۹، ص. ۱۷)؛ بنابراین زمانی که شهروندان یک جامعه از حمایت اجتماعی خانواده محروم باشند، دچار ناسازگاری و نبود انسجام با محیط اجتماعی خود خواهند شد. در چنین شرایطی، قانون‌گریزی به مسئله اجتماعی تبدیل می‌شود که سلامت جامعه را تهدید می‌کند و زمینه تضعیف همبستگی و انسجام اجتماعی و درنهایت بی‌هنجاری و قانون‌گریزی در جامعه فراهم می‌شود (سرافراز و همکاران، ۱۳۹۹).

در تبیین رابطه بین حمایت اجتماعی خانواده و قانون‌گریزی شهروندان می‌توان از نظریه کنترل اجتماعی نیز بهره برد. هریشی از جامعه‌شناسان غربی، عمل کج‌روی مانند رفتار قانون‌گریزی را ناشی از فقدان کنترل اجتماعی می‌داند. وی استدلال می‌کند، آنانی که پیوند قوی با جامعه دارند، از شکستن قواعد و معیارهای آن خودداری می‌کنند و آن‌هایی که با هنجارهای جامعه پیوند ضعیفی دارند یا هیچ پیوندی با آن‌ها ندارند، برای کج‌روی مستعدتر

و آزادترند. هیرشی عناصری از قبیل دلبستگی فرد به افراد خانواده و نهادهای اجتماعی، تعهد به جامعه، مشارکت نقش‌ها و فعالیت‌های اجتماعی و باور و وفاداری فرد به ارزش‌ها و هنجارهای اخلاقی و اجتماعی را پیونددهنده افراد به یکدیگر و جامعه می‌داند.

در کشور ایران مشکلات فرهنگی و اجتماعی زیادی در مقابل نپذیرفتن عمومی قانون وجود دارد که نبود حمایت اجتماعی خانواده یکی از علل و عوامل مهم در این راستا به شمار می‌آید؛ بنابراین از آنجاکه بسیاری از نظریه‌پردازان قانون‌گریزی را به تضاد بین اهداف اجتماعی و ساختار فرهنگی جامعه و فشارهای اجتماعی ناشی از آن نسبت می‌دهند، نبود حمایت اجتماعی خانواده می‌تواند عاملی اساسی در بروز این رفتار در شهروندان محسوب شود.

بررسی فرضیه اول: بین تجارب حاصل از خانواده و قانون‌گریزی در بین شهروندان ۱۸ تا- ۳۰ سال شهر ساری رابطه وجود دارد.

نتایج به‌دست‌آمده از تحلیل فرضیه اول نشان داد، با توجه به ضریب اطمینان ۹۵ درصد و سطح معناداری آزمون ضریب همبستگی پیرسون که از مقدار پیش‌فرض (۰/۰۵) کمتر است، فرض صفر (نبود رابطه بین تجارب حاصل از خانواده و قانون‌گریزی در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری) رد می‌شود؛ از این‌رو فرض مقابل (وجود رابطه بین تجارب حاصل از خانواده و قانون‌گریزی در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری) پذیرفته می‌شود؛ به عبارت دیگر، می‌توان نتیجه گرفت که بین تجارب حاصل از خانواده و قانون‌گریزی در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری رابطه معناداری وجود دارد. به‌طور مشخص، بین تجارب حاصل از خانواده با قانون‌گریزی (۰/۲۸-) در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری همبستگی منفی و معناداری وجود دارد که نشان‌دهنده نقش معکوس تجارب حاصل از خانواده در قانون‌گریزی در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری است. این یافته با پژوهش حبیب‌زاده و همکاران (۱۳۹۳) همسوست.

در تبیین این یافته پژوهش باید گفت، تجارب متفاوت فرد از خانواده‌ای که از بدو تولد در آن رشد و نمو یافته است، می‌تواند در میزان تجارب او از دسترس بودن و کیفیت روابط با افراد خانواده که منابع حمایتی را در مواقع نیاز برای او فراهم می‌کنند، در ارتباط باشد. افرادی که حمایت‌های خدماتی و عینی فراهم از اعضای خانواده خود دریافت می‌کنند، تجربه مورد توجه بودن، دوست داشته شدن، عزت نفس و ارزشمندبودن را دریافت می‌کنند و درواقع حمایت اجتماعی که از جانب خانواده دریافت می‌کنند، برای هر فرد ارتباط امنی به وجود می‌آورد که احساس محبت و نزدیکی از ویژگی‌های اصلی آن است و نیازهای افراد از طریق منابعی حمایتی که خانواده در اختیارشان می‌گذارد، تأمین می‌شود (رستمی و احمدنیا، ۱۳۹۰)؛ بنابراین چنین افرادی قانونمندی بیشتری دارند و سعی می‌کنند در جامعه ثباتشان را حفظ کنند و با محیط اجتماعی خود سازگاری داشته باشند و فعالیت‌های خود را برای دستیابی به اهداف عمومی جامعه هماهنگ و سازگار کنند تا در زندگی اجتماعی با همدیگر به‌طور مؤثر تعامل اجتماعی داشته باشند؛ بر همین اساس قانون‌گریز نیستند و به تمام قوانین حاکم بر جامعه احترام می‌گذارند.

بررسی فرضیه دوم: بین ادراکات حاصل از خانواده و قانون‌گریزی در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری رابطه وجود دارد.

نتایج به‌دست‌آمده از تحلیل فرضیه دوم نشان داد، با توجه به ضریب اطمینان ۹۵ درصد و سطح معناداری آزمون ضریب همبستگی پیرسون که از مقدار پیش‌فرض (۰/۰۵) کمتر است، فرض صفر (نبود رابطه بین ادراکات حاصل از خانواده و قانون‌گریزی در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری) رد می‌شود؛ ازاین‌رو فرض مقابل (وجود رابطه بین ادراکات حاصل از خانواده و قانون‌گریزی در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری) پذیرفته می‌شود؛ به عبارت دیگر، می‌توان نتیجه گرفت که بین ادراکات حاصل از خانواده و قانون‌گریزی در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری رابطه معناداری وجود دارد. به‌طور مشخص، بین ادراکات حاصل از خانواده با قانون‌گریزی (۰/۲۲-) در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر

ساری همبستگی منفی و معناداری وجود دارد که نشان‌دهنده نقش معکوس ادراکات حاصل از خانواده در قانون‌گریزی در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری است. در تبیین این یافته پژوهش باید گفت در ادراکات حاصل از خانواده، ارزیابی‌های فرد از دسترس بودن حمایت‌ها در مواقع ضروری و موردنیاز بررسی می‌شود. مفهوم حمایت اجتماعی ادراک شده به حمایت از دیدگاه ارزیابی شناختی فرد از روابطش اشاره دارد. نظریه پردازان این حوزه بر این باورند، تمام روابطی که فرد با دیگران دارد، حمایت اجتماعی محسوب نمی‌شود؛ مگر اینکه فرد آن‌ها را به‌عنوان منبعی در دسترس و مناسب برای رفع نیازهایش ارزیابی کند. مقیاس‌های حمایت اجتماعی ادراک شده نیز بر ارزیابی شناختی فرد از محیطش و سطح اطمینان فرد به اینکه در صورت لزوم کمک و حمایت در دسترس خواهد بود، متمرکزند (برون، ۲۰۱۷)؛ بنابراین افرادی که در خانواده خود این نوع از حمایت اجتماعی را تجربه می‌کنند، از منابع حمایتی بسیاری برخوردار می‌شوند که موجب می‌شود فرد احساس مراقبت، مورد علاقه بودن، عزت‌نفس و ارزشمند بودن کند که به بخشی از شبکه وسیع ارتباطی او با محیط خارج از خانواده و جامعه مربوط است. درواقع حمایت اجتماعی ادراک شده موجب می‌شود که فرد احساس کند دیگران او را دوست دارند و برایش ارزش قائل‌اند و آماده‌اند در صورت لزوم به او کمک کنند و پشتوانه عاطفی او باشند؛ بنابراین چنین افرادی رفتارهای اجتماعی مطلوب بیشتری از خود بروز می‌دهند (امین‌شکروی، ۱۳۹۹)؛ از این رو قانون‌پذیر بودن شهروندان و میزان احترام و پذیرشی که آن‌ها به قوانین جامعه دارند، می‌تواند از مهم‌ترین عوامل نشئت‌گرفته از ادراکات حاصل از خانواده باشد که به‌عنوان منبعی است که از حیث نوع و کارکرد، تأمین‌کننده اساسی قانون‌پذیر بودن شهروندان محسوب می‌شود.

بررسی فرضیه سوم: بین احساسات حاصل از خانواده و قانون‌گریزی در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری رابطه وجود دارد.

نتایج به دست آمده از تحلیل فرضیه سوم نشان داد، با توجه به ضریب اطمینان ۹۵ درصد و سطح معناداری آزمون ضریب همبستگی پیرسون که از مقدار پیش فرض (۰/۰۵) کمتر است، فرض صفر (نبود رابطه بین احساسات حاصل از خانواده و قانون‌گریزی در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری) رد می‌شود؛ بنابراین فرض مقابل (وجود رابطه بین احساسات حاصل از خانواده و قانون‌گریزی در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری) پذیرفته می‌شود؛ به عبارت دیگر می‌توان نتیجه گرفت، بین احساسات حاصل از خانواده و قانون‌گریزی در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری رابطه معناداری وجود دارد. به طور مشخص، بین احساسات حاصل از خانواده با قانون‌گریزی (۰/۱۹-) در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری همبستگی منفی و معناداری وجود دارد که نشان‌دهنده نقش معکوس احساسات حاصل از خانواده در قانون‌گریزی در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری است. این یافته با پژوهش جباری فر و حیدریه‌زاده (۱۳۹۴) همسوست.

در تبیین این یافته پژوهش باید گفت، احساسات حاصل از خانواده بر مبنای چندین متغیر همچون رفتارهای فرزندپروری خاص و نیز زمان، مقدار و انواع هیجانات ابراز شده توسط اعضای خانواده مشخص می‌شود (کواک، ۲۰۱۵، ص. ۹۸). از سوی دیگر، بسیاری از ناراحتی‌های روانی افراد در اثر رفتارها، احساسات و برخوردهای نامناسب والدین به وجود می‌آید. در واقع الگوها و رفتارهای نادرست والدین، شناخت فرد را تحت تأثیر قرار می‌دهد و بر عقاید و باورهای فرد درباره خود و دیگران اثر می‌گذارد (استرینگ، ۲۰۱۶)؛ در نتیجه احساسات ناخوشایندی که اعضای خانواده دریافت می‌کنند، مانعی مهم برای تنظیم عواطف و پریشانی‌ها ایجاد می‌کند و خطر رشد آسیب‌های اجتماعی مانند قانون‌گریزی را افزایش می‌دهد. از طرفی در احساسات و تجارب مثبت اولیه‌ای که افراد از خانواده خود دریافت می‌کند و جو عاطفی مثبت حاکم بر خانواده، مانعی بزرگ برای پیشگیری افراد در ابتلا به اختلالات گوناگون بوده است که می‌تواند به دانش افراد در زمینه قانون‌پذیری کمک درخور توجهی کند.

۶. نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه حمایت اجتماعی خانواده و قانون‌گزینی در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری صورت گرفت. نتایج نشان داد که پسران (۶۴/۸ درصد) و گروه سنی ۲۳ سال (۳۲/۹ درصد) اکثر پاسخ‌گویان را تشکیل دادند. داده‌های توصیفی متغیر قانون‌گزینی با میانگین ۶۶/۹۱ و انحراف استاندارد ۶/۶۲ بود. داده‌های توصیفی حاصل از میانگین و انحراف استاندارد خرده‌مقیاس‌های متغیر حمایت اجتماعی خانواده نیز نشان داد، مقدار میانگین ادراکات حاصل از خانواده بیشتر از میانگین سایر مؤلفه‌های حمایت اجتماعی خانواده است. نتایج حاصل از همبستگی پیرسون نشان داد، بین حمایت اجتماعی خانواده، تجارب حاصل از خانواده، ادراکات حاصل از خانواده و احساسات حاصل از خانواده با قانون‌گزینی در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری، همبستگی منفی و معناداری وجود دارد. نتایج حاصل از رگرسیون نشان داد، تجارب حاصل از خانواده با بیشترین مقدار بتا به‌عنوان بهترین پیش‌بینی‌کننده قانون‌گزینی در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری است. همچنین یافته‌ها نشان داد، بین میزان برخورداری از حمایت اجتماعی خانواده و قانون‌گزینی در بین شهروندان ۱۸ تا ۳۰ سال شهر ساری، تفاوت معناداری وجود دارد.

با توجه به جمع‌بندی صورت‌گرفته از تحلیل فرضیه‌های تحقیق می‌توان نتیجه گرفت، حمایت اجتماعی خانواده به‌عنوان یکی از نهادهای فرهنگ‌ساز و شکل‌دهنده شخصیت و منش اعضای خود است و می‌تواند نقش درخور توجهی در قانون‌گرایی یا قانون‌گزینی افراد داشته باشد. رفتارهای والدین در بسیاری از موارد، جنبه‌الگویی برای فرزندان پیدا می‌کند؛ بنابراین مشاهده اعمال غیرقانونی از سوی خانواده، آثار تخریبی فراوانی بر ذهن و روان فرزندان و میزان برخورداری آن‌ها از پذیرش قوانین جامعه بر جای می‌گذارد. حمایت اجتماعی از جانب خانواده به فرد این اطمینان را می‌دهد که او احساس کند به‌عنوان یک فرد، مورد احترام است. در واقع وجود خانواده به‌عنوان حمایت‌گر نقش بسزایی در رفتار اجتماعی

افراد از جمله قانون‌پذیری و احترام به قوانین شهروندی دارد؛ به گونه‌ای که می‌تواند زمینه‌ای برای درک بهتر شرایط موجود و به تبع آن تصمیم‌گیری مناسب در نوجوانان را در راستای ارتقای رفتارهای شهروندی و به‌خصوص قانون‌پذیری فراهم آورد. بی‌شک، رشد روزافزون و کاهش قانون‌گریزی در نوجوانان و مؤلفه‌های آن، به‌کارگیری تقویت و ارتقای حمایت اجتماعی خانواده و مؤلفه‌های آن در جامعه، اهمیت انکارناپذیری دارد و نقش محوری حمایت خانواده به‌خصوص مؤلفه ادراکات حاصل از خانواده چنان اساسی است که بدون آن امکان برنامه‌ریزی، توسعه و بهره‌وری در زمینه‌های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و علمی برای کاهش قانون‌گریزی در جامعه ما و در جهان آینده برای کشورها امکان‌پذیر نخواهد بود؛ بر همین اساس، مدیران، مسئولان و کارگزاران مسائل اجتماعی در کشور باید ساختارسازی و توانمندسازی لازم را در ارتقای هرچه بیشتر حمایت اجتماعی خانواده و مؤلفه‌های آن، به‌منظور کاهش مشکلات مرتبط با قانون‌گریزی نوجوانان و جوانان مدنظر قرار دهند.

در تبیین یافته پژوهش باید گفت، حمایت اجتماعی به ارزیابی‌های ذهنی افراد درباره روابط و رفتارهای حمایتی اشاره دارد و تجارب حاصل از خانواده یکی از اهداف مهم اجتماعی شدن در فرد است که با حمایت اعضای خانواده از طریق ایجاد آرزو، امید یا به عبارت دیگر، ایجاد نگرش مثبت در فرد می‌تواند زمینه سازگاری و انسجام هرچه بیشتر فرد با محیط اجتماعی را فراهم کند. از آنجاکه ابتدای هر عمل و رفتار از ذهن شروع می‌شود، تجارب حاصل از خانواده که فرد با نگرش مثبت آن را از خانواده خود کسب می‌کند، زمینه اجرای قانون و پایبندی عملی باید به آن را برای فرد مهیا می‌کند. این افراد که تجارب مثبتی از خانواده خود دریافت می‌کنند، افرادی هستند که درجه قانون‌پذیری آن‌ها بیشتر است و معمولاً در بسیاری از امور اجتماعی عام‌المنفعه مشارکت می‌کنند؛ بنابراین باید توجه داشت که تجارب حاصل از خانواده، پیش‌نیاز اساسی برای تحقق قانون‌مندی شهروندان محسوب می‌شود.

برای تبیین یافته پژوهش براساس نظریه کنترل اجتماعی باید گفت، بروز رفتارهای حاصل از عمل کج‌روی مانند رفتار قانون‌گریزی ناشی از فقدان کنترل اجتماعی است. آنانی که پیوند قوی با جامعه دارند، از شکستن قواعد و معیارهای آن خودداری می‌کنند و آن‌هایی که با هنجارهای جامعه پیوند ضعیفی دارند یا هیچ پیوندی با آن‌ها ندارند، برای کج‌روی مستعدتر و آزادتر هستند. طبق دیدگاه هیرشی، عناصری از قبیل دلبستگی فرد به افراد خانواده و میزانی از حمایت اجتماعی خانواده، تعهد به جامعه، مشارکت نقش‌ها و فعالیت‌های اجتماعی و باور و وفاداری فرد به ارزش‌ها و هنجارهای اخلاقی و اجتماعی پیونددهنده افراد به یکدیگر و جامعه است که مجموع این عوامل در میزان برخورداری افراد از قانون‌پذیری تفاوت ایجاد می‌کند.

در پایان باید گفت خانواده و نوع حمایت آن پایه‌گذار بخش مهمی از سرنوشت انسان است و در تعیین سبک و خط‌مشی زندگی، اخلاق، سلامت و عملکرد فرد در آینده نقش بزرگی بر عهده دارد. عواملی چون شخصیت والدین، سلامت روانی و جسمانی آن‌ها، شیوه‌های تربیتی در داخل خانواده، شغل و تحصیلات والدین، وضعیت اقتصادی و فرهنگی خانواده، محل سکونت خانواده، حجم و جمعیت خانواده، روابط اجتماعی خانواده بر چگونگی شکل‌گیری قانون‌گریزی تأثیر دارند.

کتابنامه

۱. امین‌شکروی، ف. (۱۳۹۹). جلب حمایت همه‌جانبه. تهران: نشر جانسوز.
۲. برکتی، و. (۱۳۹۳). بررسی رابطه بین حمایت اجتماعی و کیفیت زندگی بیماراران سرطانی شهر اهواز (پایان‌نامه منتشر نشده کارشناسی ارشد رشته جامعه‌شناسی). دانشگاه شهید چمران اهواز، ایران.
۳. بیاتی، ف. (۱۳۹۶). قانون‌گریزی و عوامل پیدایش آن در ایران. تهران: نشر آثار معاصر.
۴. بیگلر مزلقانی، پ.، و غلامی فشارکی، م. (۱۳۹۹). نقش واسطه‌ای حمایت اجتماعی در رابطه بین جو عاطفی خانواده و اضطراب اجتماعی نوجوانان. فصلنامه پزشکی نوید نو، ۲۳ (۷۳)، ۳۵-۴۶.

۵. جعفرزاده داشبلاغ، ح.، علیزاده، پ.، و عبدی، م. (۱۳۹۹). تعیین نقش حمایت اجتماعی خانواده و دوستان در پیش بینی اضطراب کرونا در دانشجویان. *دستاوردهای نوین در مطالعات علوم انسانی*، ۳(۳۳)، ۱۶-۲۲.
۶. حسینی حاجی بکنده، ا.، و تقی پور، م. (۱۳۹۰). بررسی تأثیر حمایت اجتماعی بر سلامت اجتماعی زنان سرپرست خانوار. *فصلنامه پژوهش اجتماعی*، ۳(۷)، ۱۵۱-۱۵۹.
۷. دواس، د. ا. (۱۳۹۴). *پیمایش در تحقیقات اجتماعی* (ه. نایی، مترجم). تهران: نشر نی.
۸. رایبنگتن، ا.، و اینبرگ، م. (۱۳۸۳). *رویکردهای نظری هفتگانه در بررسی مسائل اجتماعی* (ر. صدیق سروستانی، مترجم) (چاپ دوم). تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
۹. صدیق سروستانی، ر. (۱۳۹۰). *آسیب شناسی اجتماعی (جامعه شناسی انحرافات اجتماعی)* (چاپ هفتم). تهران: نشر سمت.
۱۰. عشایری، ط.، و نامیان، ف. (۱۳۹۸). تبیین جامعه شناسی قانون گریزی در بین شهروندان ایرانی (فرا تحلیل پژوهش های موجود). *مجلس و راهبرد*، ۲۶(۱۰۰)، ۳۵۹-۳۸۵.
۱۱. علی بابایی، ی.، و فیروزجاییان، ع. ا. (۱۳۸۸). تحلیل جامعه شناسی عوامل مؤثر بر قانون گریزی. *دانش انتظامی*، ۱۱(۴)، ۷-۵۸.
۱۲. فیروزجاییان، ع. ا. (۱۳۹۰). قانون گریزی (تحلیلی از منظر نظریه عدالت رویه ای). *فصلنامه علمی - پژوهشی رفاه اجتماعی*، ۱۱(۴۲)، ۳۸۱-۴۱۰.
۱۳. فیروزجاییان، ع. ا.، و هاشمی، س. ض. (۱۳۹۵). قانون گریزی به مثابه آنومی اجتماعی. *فصلنامه علمی پژوهشی مطالعات امنیت اجتماعی*، ۴۷(۹)، ۶۶-۸۱.
۱۴. کوزر، ل.، و روزنبرگ، ب. (۱۳۸۳). *نظریه های بنیادی جامعه شناسی* (ف. ارشاد، مترجم). تهران: نشر نی.
۱۵. میرفردی، ا.، و فرجی، ف. (۱۳۹۵). بررسی میزان گرایش به قانون گریزی و رابطه آن با میزان مشارکت اجتماعی و میزان کنترل اجتماعی در شهر یاسوج. *جامعه شناسی کاربردی*، ۲۷(۲)، ۹۳-۱۱۰.

16. Boessena, A., Hipp, J. R., Butts, C. T., Nagle, N. N., & Smith, E. J. (2016). Social fabric and fear of crime: Considering spatial location and time of day. *Social Networks*, 51(1), 60-72.
17. Brown, C., & Patterson, S. T. (2017). Bullying and school crisis intervention. *International Journal of Humanities and Social Science*, 2(7), 1-6.
18. <https://aftabnews.ir/fa/news>
19. Kort, L., & Habecker, P. (2021). Framing and cultivating the story of crime: The effects of media use, victimization, and social networks on attitudes about crime. *Criminal Justice Review*, 42(2), 127-146.
20. Langille, J. L., & Rodgers, W. M. (2018). Exploring the influence of a social ecological model on school-based physical activity. *Health Education Behavior*, 37, 879-94.
21. Lavoie, F., Hébert, M., Tremblay, R., Vitaro, F., Vézina, L., & McDuff, P. (2002). History of family dysfunction of dating violence by adolescent boys: A longitudinal study. *Journal of Adolescent Health*, 30, 375-383.
22. Liuking, Sh., & Glonti, G. (2018). The correlation between law and behavior As pillars of Human society. *International Journal of Punishment and Sentencing*, 6(3), 184-192.
23. Moore, M., & Recker, N. (2016). Social capital, type of crime, and social control. *Crime & Delinquency*, 62(6), 728-747.
24. Schafer, S. (2017). *Theories of criminology*. New York: Stratford Press.
25. Takagi, D., Ikea, K., Kobayashi, T., Harihara, M., & Kawachi, I. (2015). The impact of crime on social ties and civic participation. *Journal of Community & Applied Social Psychology*, 26(2), 164-178.
26. Thibaut, J., & Walker, L. (2019). *Procedural justice*. Mahwah, N. J: Erlbaum.
27. Tyler, T. R. (2018). The psychology of legitimacy: A rational perspective on voluntary deference to authorities. *Personality and Social Psychology Review*, 1(4), 323-345.